Súd:	Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka:	9C/263/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6111230131
Dátum vydania rozhodnutia:	13. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jarmila Jánošová
ECLI:	ECLI:SK:OSBB:2013:6111230131.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica sudkyňou JUDr. Jarmilou Jánošovou v právnej veci žalobkyne I.. J. C., T.. XX. XX. XXXX,H. Ľ. XX, R., zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Strážnickým, Kempelenova 728/15, Bratislava proti žalovanému Banskobystrickému samosprávnemu kraju, Námestie SNP 23, Banská Bystrica, o zaplatenie nemajetkovej ujmy v súvislosti s porušením zásady rovnakého zaobchádzania, takto

r o z h o d o l :

Žalovaný sa d o p u s t i l vo vzťahu k žalobkyni porušenia zásady rovnakého zaobchádzania vo forme priamej diskriminácie.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 6 000,-- Eur, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žalovaný je p o v i n n ý zverejniť v periodiku Banskobystrického samosprávneho kraja „Náš kraj“ a na internetovej stránke Banskobystrického samosprávneho kraja www.vucbb.sk <http://www.vucbb.sk> písomné ospravedlnenie v nasledujúcom znení: Predseda Banskobystrického samosprávneho kraja sa verejne ospravedlňuje žalobkyni I.. J. C. za konanie bývalého predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja S.. V.. I. I., X.., ktorým došlo ku diskriminácii žalobkyne v oblasti prístupu k funkcii riaditeľky T. Y. D. W. z dôvodu jej politickej príslušnosti a to tým, že rozhodnutie výberovej komisie o poradí uchádzačov bolo zrušené.“

Žalovaný je p o v i n n ý verejne prečítať uvedené ospravedlnenie v bode 3 výroku rozhodnutia na najbližšom riadnom zasadnutí zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V prevyšujúcej časti súd návrh žalobkyne z a m i e t a .

Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyni trovy konania predstavujúce trovy zaplateného súdneho poplatku vo výške 606,-- Eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 1 394,40 Eur na účet právneho zástupcu žalobkyne JUDr. Martina Strážnického, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 21. 12. 2011 domáhala od žalovaného:
1. určenia, že žalovaný sa dopustil vo vzťahu k jej osobe porušenia zásady rovnakého zaobchádzania vo forme priamej diskriminácie,
2. zaplatenia nemajetkovej ujmy v súvislosti s porušením zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle zákona 365/2004 Z. z. vo výške 18 000,-- Eur,

3. uloženia povinnosti žalovanému zverejniť v periodiku BBSK Náš kraj a internetovej stránke BBSK www.vucbb.sk <http://www.vucbb.sk> písomné ospravedlnenie v nasledujúcom znení: „predseda Banskobystrického samosprávneho kraja sa verejne ospravedlňuje žalobkyni I.. J. C. za konanie bývalého predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja S.. V.. I. I., X.., ktorým došlo ku diskriminácii žalobkyne v oblasti prístupu k funkcii riaditeľky T. Y. D. W. z dôvodu jej politickej príslušnosti a to tým, že záväzné rozhodnutie výberovej komisie o poradí uchádzačov bolo zrušené,“
4. uloženia povinnosti žalovanému verejne prečítať uvedené ospravedlnenie na najbližšom riadnom zasadnutí zastupiteľstva po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žalovaný žiadal návrh zamietnuť.

Súd vykonal dokazovanie žalobným návrhom, vyhlásením výberového konania na miesto riaditeľa T. Y. W., pozvánkou na výberové konanie, zápisnicou z otvárania obálok - žiadostí o účasť na výberovom konaní, zápisnicou z výberového konania, výpisom uznesenia č. 6/2009 žalovaného, korešpondenciou účastníkov, uznesením zastupiteľstva žalovaného č. 699/2009 z 08. 10. 2009, uznesením zastupiteľstva č. 700/2009, vyjadrením Krajskej prokuratúry Banská Bystrica zo dňa 31. 12. 2009, SMS zaslanou žalobkyni dňa 06. 10. 2009, návrhom na vymenovanie riaditeľky od predsedu žalovaného zo dňa 12. 10. 2009, uznesením zastupiteľstva žalovaného č. 698/2009, korešpondenciou žalobkyne so Slovenským národným strediskom pre ľudské práva, ako aj korešpondenciou medzi Strediskom pre ľudské práva a žalovaným, ako aj Odborovým zväzom pracovníkov knižníc, výňatkom z tlače zo dňa 20. 08. 2009 , 27. 08. 2009, 15. 06. 2011 a 06. 11. 2009, pracovnou zmluvou uzavretou medzi žalobkyňou a B. Y. D. W. zo dňa 31. 08. 1987, menovacím dekrétom zo dňa 13. 05. 2009, dohodou o zmene pracovnej zmluvy zo dňa 01. 06. 2009, dočasným poverením výkonu funkcie zo dňa 23. 06. 2009, oznámením o organizačnej zmene zo dňa 28. 04. 2010, zrušením menovania zo dňa 25. 03. 2010, výpisom z lekárskej dokumentácie žalobkyne, písomnými vyjadreniami účastníkov, svedeckou výpoveďou V.. I. I., V.. W. I., zápisnicou z 20. zasadnutia komisie kultúry a kultúrneho dedičstva zastupiteľstva žalovaného zo dňa 06. 10. 2009, návrhom na uznesenie zastupiteľstva žalovaného na vymenovanie riaditeľa Novohradskej knižnice v Lučenci zo dňa 07. 10. 2009, zriaďovacou listinou Novohradskej knižnice v Lučenci zo dňa 01. 04. 2002, oznámením I.. H. z 02. 10. 2009, svedeckou výpoveďou V.. H. R., F. T. a zistil tento skutkový stav:

Podľa tvrdenia žalobkyne predseda Banskobystrického samosprávneho kraja vyhlásil dňa 27. 08. 2009 výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa T. Y. W. ako aj Y. N. Y. Y.. Na základe tejto výzvy zaslala žiadosť o účasť vo výberovom konaní na obsadenie miesta riaditeľky T. Y. D. W.. Výberové konanie sa uskutočnilo dňa 06. 10. 2009. V konečnom poradí sa umiestnila na prvom mieste a splnila všetky požadované kritériá. Výberová komisia navrhla zastupiteľstvu žalovaného ju vymenovať do funkcie riaditeľky. Telefonicky bola pozvaná na zasadnutie zastupiteľstva odporcu na deň 08. 10. 2009 za účelom vymenovania do tejto funkcie. Rozhodnutím bývalého predsedu žalovaného S.. V.. I. I., X.. zo 07. 10. 2009 bolo výberové konanie na post riaditeľky Y. D. W. zrušené. Toho istého dňa jej vtedajší vedúci odboru cestovného ruchu a kultúrneho dedičstva žalovaného V.. W. I. telefonicky zakázal zúčastniť sa zasadnutia zastupiteľstva dňa 08. 10. 2009. V tej dobe bola dočasne poverená výkonom funkcie riaditeľky Y. D. W.. V.. I. bol jej priamym nadriadeným. V.. I.Č. na zasadnutí zastupiteľstva 08. 10. 2009 predložil návrh vymenovať do funkcie riaditeľky T. Y.Ž. W. C.. I.. S. Q.. Táto bola uznesením č. 700/2009 menovaná do tejto funkcie. Voči tomuto postupu podala žalobkyňa sťažnosť predsedovi žalovaného z dôvodu, že vymenovaná riaditeľka nesplnila podmienku piatich rokov odbornej praxe v oblasti kultúry. V odpovedi na jej sťažnosť bolo uvedené, že ustanovenie § 1 ods. 2 zákona 552/2003 Z. z. určuje výnimku z obsadzovania miest vedúcich pracovníkov vo verejnom záujme, pričom výsledky výberového konania nie sú pre návrh predsedu na vymenovanie riaditeľa knižnice záväzné. Obdobne reagoval žalovaný aj pri prešetrení jej podnetu ohľadom diskriminačného konania prostredníctvom Slovenského národného strediska pre ľudské práva.

Žalobkyňa poukázala na odlišný postup žalovaného vo vzťahu k výsledkom výberového konania na obsadenie miesta riaditeľa knižnice v Kremnici, ktoré vyhral C.. S. K.. Výberová komisia ho navrhla zastupiteľstvu vymenovať do funkcie, hoci tento v tej dobe bol poslancom žalovaného, čo je v rozpore s § 13 ods. 1 písm. b) zákona 552/2003 Z. z.
Hoci na post riaditeľa knižnice v Kremnici nebol vymenovaný, nebol daný ani iný návrh kandidáta a vo funkcii zostala dočasne poverená pracovníčka.

Za znevýhodňujúce rozdielne zaobchádzanie považovala žalobkyňa postup bývalého predsedu žalovaného S.. V.. I. I., ktorý v prípade žalobkyne postupoval odlišným spôsobom ako v prípade C.. S. K.. Uviedla, že dôvodom takéhoto postupu bývalého predsedu žalovaného bola tá skutočnosť, že žalobkyňa je členkou strany SMER - SD. Už v čase vyhlásenia výberového konania sa objavili informácie v médiách o tom, že predseda žalovaného nebude vo voľbách v roku 2009 nominantom strany SMER - SD na svoju dovtedajšiu funkciu. Tento zvažoval podľa informácií z médií kandidatúru ako nezávislý poslanec a bol si vedomý tej skutočnosti, že ho za to strana SMER - SD podľa svojich stanov vylúči z členstva.

Ďalej poukázala na tú skutočnosť, že v oblasti knihovníctva a kultúry pracuje vyše 25 rokov. Konaním zo strany žalovaného jej bol znemožnený funkčný postup v zamestnaní, bola ukrátená o finančné ohodnotenie vyplývajúce z funkcie riaditeľky. Rovnako bola znížená jej dôstojnosť a spoločenská vážnosť. Ako odborný knihovník pracovala od roku 1987 a v roku 2009 od 15. 05. do 30. 06. pôsobila v pozícii zástupkyne riaditeľa. 01. 07. 2009 bola dočasne poverená výkonom funkcie riaditeľa. 01. 05. 2009 na základe rozhodnutia o organizačnej zmene bolo zrušené jej pracovné miesto a bolo je ponúknuté miesto knihovníčky v útvare knižnično-informačných činností. Následok tohto konania sa prejavil na zhoršení jej zdravotného stavu spôsobeného dlhotrvajúcim psychickým stresom.

V písomnom vyjadrení zo dňa 03. 07. 2012 zástupca žalobkyne uviedol, že zákonodarca využil ústavnú možnosť v zmysle čl. 71 ods. 2 Ústavy SR preniesť výkon štátnej správy aj na orgány územnej samosprávy. Článok 2 ods. 2 Ústavy SR obsahuje pravidlo, v rámci ktorého každý orgán verejnej moci sám určuje nielen to, aký druh právnej úpravy použije pri rozhodovaní, ale aj to, akým spôsobom prikročí k jeho výkladu v súlade s princípom právneho štátu. Pokiaľ došlo k zrušeniu výberového konania, v tomto rozhodnutí sa žalovaný nevyjadril, z akého dôvodu k tomuto došlo, v čom konkrétne bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania pri zaradení uchádzačov do výberového konania. Poukázal tiež na zriaďovateľskú listinu T. Y. D. W. č. 202/000996 z 01. 04. 2002, podľa ktorej riaditeľa vymenúva a odvoláva zriaďovateľ na základe výberového konania. Prijatie interpretácie § 5 ods. 1 zákona 552/2003 Z. z. a § 11 ods. 2 písm. h) zákona 302/2001 Z. z., že na miesto vedúceho knižnice, ako orgánu právnickej osoby zriadenej VÚC, sa výberové konanie neuskutočňuje a predseda žalovaného nemá zákonnú povinnosť byť viazaný výsledkami takéhoto výberového konania, by viedlo k tomu, že orgánu územnej samosprávy by sa poskytla príležitosť na únik spod viazanosti ústavného príkazu konať iba na základe Ústavy SR v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon. Uviedol, že žalovaný sa dozvedel o straníckej príslušnosti žalobkyne už v marci 2009, keď na zastupiteľstve bol prezentovaný návrh menovať jej osobu do tejto funkcie a predmetom diskusie bola aj stranícka príslušnosť navrhovateľky. Poukázal na rozhodnutie NS ČR 21Cdo/246/2008, podľa ktorého na skutočnosti, že kandidát vo výberovom konaní na obsadenie miesta vedúceho zamestnanca, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu u zamestnávateľa, bol diskriminovaný, nemení ani fakt, že žalovaný pre obsadenie príslušného miesta nemusel vypisovať výberové konanie.

Žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že postupom žalovaného došlo k priamej diskriminácii voči jej osobe. Hoci bola úspešná vo výberovom konaní a bola pozvaná na zasadnutie poslancov za účelom vymenovania do funkcie riaditeľky, následne bolo výberové konanie zrušené bez odôvodnenia a nekonalo sa žiadne ďalšie. Do funkcie bola vymenovaná iná osoba bez výberového konania. Táto sa zúčastnila pôvodného výberového konania. Ešte v apríli 2009 sa konalo výjazdové zasadnutie zastupiteľstva žalovaného, kde v súvislosti s pripravovaným odchodom riaditeľov knižníc do dôchodku V.. I. uviedol, že sa bude konať štandardné výberové konanie.
Ona sama sa stala členkou strany SMER vo februári 2009. Podľa jej názoru bolo výberové konanie zrušené z dôvodu, že hoci predseda žalovaného bol členom SMER, bol preukázateľne zo strany SMER vylúčený. Jednalo sa zároveň aj o posledné zasadnutie zastupiteľstva za pôsobenia V.. I. ako predsedu. V.. K. vymenovaný za riaditeľa knižnice v Kremnici, ako aj pani Q., boli členovia strany HZDS. O tom, že bola spokojnosť vedenia s jej činnosťou v zamestnaní, svedčí odporúčanie bývalého riaditeľa T. Y. a predsedníčky odborového združenia pani T., ktorá bola členkou výberovej komisie a tiež tá skutočnosť, že v novembri 2009 práve od V.. I.Z. obdržala odmeny za 5 mesiacov jej činnosti v riadiacej funkcii v rozsahu ako iní riaditelia za celý rok. V súkromnom živote sa situácia odrazila tak, že bola jeden rok PN z dôvodu psychického napätia. Má dcéru, ktorá má XX M., matku, ktorá má XX M.. Pocítila danú situáciu aj na pracovisku, kde sa zrazu ocitla vo veľmi nepriaznivej situácii. K 01. 08. 2012 ukončila služobný pomer z organizačných dôvodov.

Žalovaný žiadal návrh zamietnuť. Potvrdil, že bolo vyhlásené výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa T. Y. D. W.J.. Prihlásilo sa 5 uchádzačov. Na výberové konanie 06. 10. 2009 boli pozvaní 4 uchádzači. Jeden bol vylúčený z dôvodu nepreukázania praxe v zmysle požiadaviek vyhlásených predsedom žalovaného. Potvrdil tiež, že na základe výberového konania výberová komisia navrhla zastupiteľstvu žalovaného vymenovať do funkcie riaditeľky knižnice žalobkyňu. Vtedajší predseda žalovaného po prekontrolovaní dokumentov súvisiacich s predmetným výberovým konaní dňa 07. 10. 2009 rozhodol o zrušení výberového konania z dôvodu, že výberovou komisiou nebola dodržaná zásada rovnakého zaobchádzania pri rozhodovaní o zaradení prihlásených uchádzačov do výberového konania. Z uvedeného dôvodu vyplýva neopodstatnenosť žaloby žalobkyne, keď došlo k zrušeniu výberového konania práve z dôvodu porušenia zásady rovnakého zaobchádzania. V tomto je aj rozdiel s výberovým konaním v Kremnici. Pri tomto nedošlo k zrušeniu výberového konania.
Zásadnou požiadavkou Antidiskriminačného zákona v ustanovení § 3 ods. 2 a § 6 ods. 2 písm. a) je, že zásada rovnakého zaobchádzania sa uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi.
V danom prípade však zo žiadneho osobitného zákona nevyplýva právo žalobkyne na vymenovanie do funkcie riaditeľky knižnice, a už vôbec nie na základe zrušeného výberového konania. O tejto otázke rozhoduje výlučne zastupiteľstvo žalovaného v zmysle § 11 ods. 2 písm. h) zákona 302/2001 Z. z. v spojení s § 5 ods. 1 zákona 552/2003 Z. z. a to na návrh predsedu žalovaného. Ani v prípade nezrušeného výberového konania zákon neprikazuje navrhnúť na vymenovanie osobu zúčastnenú na výberovom konaní. Vymenovanie do tejto funkcie nie je právne nárokovateľné, keďže tento nárok nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu. Ustanovenie § 5 ods. 1 zákona 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme sa nedá aplikovať na daný prípad, keďže osobitný predpis ustanovuje voľbu alebo vymenovanie vedúceho zamestnanca kolektívnym orgánom. Podľa ustanovenia § 11 ods. 2 písm. h) zákona 302/2001 Z. z. je zastupiteľstvu žalovaného vyhradené rozhodovať o základných otázkach samosprávneho kraja a na návrh predsedu vymenovať, odvolávať vedúcich právnických osôb, ktoré zriaďuje.
Ani samotné zastupiteľstvo nie je viazané návrhom predsedu, čo vyplýva z výkladu § 5 zákona 552/2003 Z. z. Poukázala tiež na dôvodovú správu k tomuto novelizovanému zákonnému ustanoveniu. V prípadoch vymenovania vedúceho zamestnanca kolektívnym orgánom zákonodarca nemal záujem obmedzovať vôľu predsedu a zastupiteľstva žalovaného výsledkami výberového konania.
V zmysle článku 2 ods. 3 Ústavy SR každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Pri výberovom konaní sa nejedná o pracovnoprávny vzťah, a preto neprichádza do úvahy aplikácia článku 36 Ústavy SR.

Podľa názoru žalovaného z návrhu žalobkyne nie je zrejmé, čím malo dôjsť ku diskriminačnému konaniu z dôvodu jej politického zmýšľania, ani na základe akých skutočností nadobudla tento dojem. Pri namietaní porušenia zásady rovnakého zaobchádzania nie je možné vychádzať iba z nepodložených domnienok a dojmov. Žalobkyňa nebola verejne známa a činná osoba a žalovaný nemal vedomosť o jej prípadných politických, či iných aktivitách. Čo sa týka dôkazného bremena, osoba dovolávajúca sa diskriminácie, musí najskôr súdu predložiť skutočnosti dostatočne odôvodňujúce záver o existencii možnej diskriminácie a taktiež o existencii jej dôvodov v súvislosti s namietaným konaním. Toto vyplýva aj z dôvodovej správy k Antidiskriminačnému zákonu ustanoveniu § 11. Podľa názoru žalovaného nedošlo k naplneniu ani jedného konania uvedeného v § 2a Antidiskriminačného zákona. Tiež nedošlo ničím k zníženiu dôstojnosti, spoločenskej vážnosti a spoločenského uplatnenia na strane žalobkyne, keďže zrušenie výberového konania nemá vplyv na možnosť žalobkyne uchádzať sa o akékoľvek ďalšie možnosti uplatnenia v spoločnosti. V zmysle judikátu Ústavného súdu SR č. IV.ÚS 16/2009 subjektívny názor sťažovateľa na diskrimináciu jeho osoby nie je dôvodom na prijatie záveru, že vo vzťahu k nemu mohlo dôjsť k diskriminačnému postupu. Žalobca musí prioritne uniesť dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii jeho osoby. Súčasne musí tvrdiť, aké sú pohnútky diskriminačného konania. Zástupkyňa žalovaného poprela, že by žalovaný mal vedomosť o prípadnom konaní V.. I., ktorý mal zabrániť žalobkyni zúčastniť sa na zastupiteľstve dňa 08. 10. 2009.

V písomnom vyjadrení žalovaného z 30. 10. 2012 tento na základe požiadavky súdu, v ktorých prípadoch boli na obdobné riadiace funkcie organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti žalovaného nariadené výberové konania a či následne boli vymenovaní do funkcie víťazi týchto výberových konaní a v ktorých prípadoch neboli nariadené výberové konania a boli priamo menovaní do funkcií zastupiteľstvom riadiaci pracovníci, žalovaný rozlišoval tzv. obligatórne výberové konania, napr. na obsadenie voľných miest

riaditeľov škôl, kde je povinný vyhlasovať výberové konania a je viazaný výsledkom výberového konania a tzv. fakultatívne, z ktorých za volebného obdobia bývalého predsedu žalovaného boli bez výberového konania priamo navrhnutí zastupiteľstvu kandidáti. Jednalo sa o riaditeľa Polikliniky Banská Bystrica, Nemocnice s poliklinikou v Lučenci, Nemocnice s poliklinikou v Žiari nad Hronom. Ďalej v prípade, keď prebehlo výberové konanie, ale nebolo úspešné z dôvodu, že nebol vybratý žiaden uchádzač - jednalo sa o Hontiansko-Ipeľské osvetové stredisko vo Veľkom Krtíši a Novohradské osvetové stredisko v Lučenci a prípad, kedy prebehlo výberové konanie, ale nebolo úspešné, nakoľko bolo zrušené - jednalo sa o jeden prípad - Novohradská knižnica v Lučenci.
Vo vyjadrení žalovaný uviedol, že zriaďovateľská listina Novohradskej knižnice bola z 01. 04. 2002, kedy ešte nebol schválený zákon č. 552/2003 Z. z., ktorý vylučuje uskutočnenie výberového konania v prípade obsadzovania funkcií riaditeľov, ktorých menuje zastupiteľstvo VÚC. Tento zákon bol účinný od 01. 01. 2004. Článok 4 zriaďovacej listiny potom nemôže odporovať zákonu, ktorý má všeobecnú záväznosť. V prípadoch výberových konaní a to fakultatívnych sa nejedná o prenesený výkon štátnej správy, a teda nemožno aplikovať článok 2 ods. 2 Ústavy SR. Jedná sa o kompetencie vyplývajúce zo samosprávneho zákona č. 302/2001 Z. z.
K námietke nedostatku odôvodnenia rozhodnutia bývalého predsedu žalovaného o zrušení výberového konania, nejedná sa o rozhodnutie v zmysle Zákona o správnom konaní. Ustanovenie § 1 ods. 1 Správneho poriadku upravuje rozsah pôsobnosti tohto zákona iba na konanie v oblasti verejnej správy. Nejedná sa ani o konanie, ktoré by rozhodovalo o právnych pomeroch osôb. Zákon pri zrušení výberového konania neprikazuje vydávať vôbec akékoľvek rozhodnutie. Citovaný judikát žalobkyňou NS ČR 21Cdo/246/2008 hovorí o vzťahu v rámci výberového konania a jeho priebehu, pričom žalobkyňa namieta jeho zrušenie. Judikát vychádza z iných okolností a neodzrkadľuje prípady, kedy je obsadzovanie miesta zákonom zverené do rúk kolektívneho orgánu. Doložil tiež výňatok zo stránky www.strana-smer.sk <http://www.strana-smer.sk> z 14. 11. 2012, podľa ktorej strana SMER - SD v Banskej Bystrici na svojom zasadnutí v utorok 03. 11. 2009 rozhodla o vylúčení I. I. zo strany. Dôvodom bolo, že kandiduje ako nezávislý kandidát na funkciu predsedu žalovaného.

Na pojednávaní zástupkyňa žalovaného uviedla, že rozhodnutie o zrušení výberového konania vydal bývalý predseda žalovaného. Výsledok výberového konania nie je záväzný pre vymenovanie do funkcie. Ďalej zopakovala argumenty uvedené v písomných vyjadreniach. Dôvodom zrušenia výberového konania bolo porušenie zásady rovnakého zaobchádzania uchádzača pána H..

Svedok V.. I. I., X.. vo svojej výpovedi uviedol, že si nepamätá na okolnosti výberového konania a dôvody jeho zrušenia ohľadom funkcie riaditeľa Y. D. W.. Nepamätá si ani na priebeh iných výberovýh konaní v tej dobe. Žalobkyňu nepozná. Rovnako ani N. H.. V minulosti zrušil niekoľko výberových konaní, vždy na odborný podnet príslušného odboru. Po zrušení výberového konania sa vypísalo pravdepodobne nové výberové konanie, ale určité funkcie nevyžadovali vždy výberové konanie. Neskúmal v priebehu výberových konaní politickú príslušnosť jednotlivých uchádzačov. Nemal o nich vedomosť. Keby aj mal, túto skutočnosť by nezohľadnil. Bol členom politickej strany SMER - Sociálna demokracia. Formálne nedošlo platne k jeho vylúčeniu zo strany. Z médií sa dozvedel, že mal byť vylúčený, ale nič mu nebolo doručené. Vylúčený mal byť z dôvodu, že kandidoval na post predsedu samosprávneho kraja proti kandidátovi ustanovenému vedením strany. Oznámenie o tom, že bude vylúčený, ak tak urobí, mu bolo dané niekedy v auguste alebo v septembri t. r. S. Q.Ú. nepozná. Návrh na menovanie do takejto funkcie podával on, pričom odborný návrh prichádzal z kultúrneho odboru. Výberové konanie slúži na to, aby bol vybratý najschopnejší uchádzač. Dali to do organizačného poriadku. Pokiaľ bolo zrušené výberové konanie v danom prípade a nebolo vyhlásené nové, nemuselo sa to robiť. Možno hrala úlohu aj otázka času, keď bolo treba obsadiť túto funkciu.

Svedok V.. W. I. uviedol, že bol vedúcim odboru cestovného ruchu a kultúrneho dedičstva. Jeho úlohou bolo po skončení výberového konania prečítať výsledky na zastupiteľstve. Nepamätá si, či takto postupoval, ale vždy takto postupoval. Za jeho čias výberové konania neboli zrušené. Nepamätal si, či navrhol zastupiteľstvu na túto funkciu inú osobu než žalobkyňu. Postupoval na základe toho, čo dostal z personálneho oddelenia. Kandidáta na funkciu pred zastupiteľstvom navrhovala komisia daného odboru. Aj ich odbor mal takúto komisiu. V nej bol vždy jeden člen z ich odboru, ale nebol to on. Ostatní členovia boli zložení z poslancov politického spektra strán v danom regióne, plus jeden pracovník personálneho oddelenia. Nepamätal si, že by mal žalobkyni prikázať zotrvať na pracovisku v čase konania zastupiteľstva dňa 07. 10. 2009. Všetky pokyny a všetky rozhodnutia vo vzťahu k žalobkyni boli od komisie, ktorá bola zložená z politického spektra. On sám bol apolitický. Na otázku zástupcu

žalobkyne, či má nejaký záujem na výsledku sporu, uviedol, že len chce, aby bola žalobkyňa spokojná, aby jej odškodnenie dal žalovaný.

Svedok V.. H. R. uviedol, že poznal žalobkyňu v čase, keď pracoval ako prednosta Obvodného úradu v Lučenci. Stretávali sa na rôznych kultúrnych podujatiach. Poslancom žalovaného je od roku 2009 alebo 2010. Vedomosti o priebehu výberové konania má od žalobkyne. Zo svojich skúseností ako poslanca žalovaného mal vedomosť o tom, že predseda žalovaného navrhuje víťaza výberového konania na ten post, ohľadom ktorého sa konalo. Sám má vedomosť o piatich takýchto kandidátoch v prípadoch napr. domovov sociálnych služieb. Nepamätal si, že by výberové konanie za jeho pôsobenia bolo následne zrušené.

Svedkyňa F. T., členka výberovej komisie, zástupkyňa odborovej organizácie, uviedla, že v prvom kole výberového konania kontrolovali všetky podklady uchádzačov, z ktorých bol jeden vyradený, lebo nemal všetky podklady v poriadku. Výberové konanie vyhrala žalobkyňa. Následne sa dozvedela, že bolo zrušené, pričom nevie, z akého dôvodu. Potvrdila, že poslala žalobkyni SMS v znení „Ty si vyhrala, ale radšej nepovedz nikomu, aby sa do toho nepustili politici, aby som z toho ja nemala zle.“ Bolo to z dôvodu, že obidve uchádzačky, aj terajšia riaditeľka pani Q., kandidovali za konkrétne strany. Počas výberového konania nebola zisťovaná politická príslušnosť uchádzačov, ale o týchto dvoch uchádzačkách to vedeli. Nemala vedomosť o tom, že by vtedajší predseda žalovaného sa zaujímal o politickú príslušnosť uchádzačov.

Predmetom sporu boli uplatnené nároky žalobkyne v dôsledku porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou (Antidiskriminačného zákona, ďalej AZ).

Dodržiavanie zásad rovnakého zaobchádzania v zmysle § 2 ods. 1 citovaného zákona spočíva v zákaze diskriminácie, okrem iného aj z dôvodu politického alebo iného zmýšľania alebo iného postavenia.

Podľa § 9 ods. 1 AZ, každý má podľa tohto zákona právo na rovnaké zaobchádzanie a ochranu pred diskrimináciou.
Ods. 2, každý sa môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodržal zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadosťučinenie.
Ods. 3, ak by primerané zadosťučinenie nebolo dostačujúce, najmä ak nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania bola značným spôsobom znížená dôstojnosť, spoločenská vážnosť alebo spoločenské uplatnenie poškodenej osoby, môže sa tá domáhať aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a všetky okolnosti, za ktorých došlo k jej vzniku.

Podľa § 11 ods. 2 AZ, žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca oznámi súdu skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo.

V konaní nebolo sporné, že žalovaný ako zriaďovateľ T. Y. D. W. vyhlásil v zmysle § 5 zákona 552/2003 Z. z. prostredníctvom svojho predsedu výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa Novohradskej knižnice, pričom stanovil konkrétne kritériá, ktoré majú záujemcovia spĺňať. Zároveň uložil záujemcom, aby spolu s písomnou žiadosťou zaslali ním vyžadované doklady (č. l. 27 spisu).
Rovnako nebolo sporné, že na základe výberového konania, ktoré sa uskutočnilo dňa 06. 10. 2009, sa žalobkyňa umiestnila na prvom mieste. Ako taká bola výberovou komisiou navrhnutá na menovanie do tejto funkcie.
Rozhodnutím vtedajšieho predsedu žalovaného zo dňa 07. 10. 2009 bolo výberové konanie zrušené z dôvodu porušenia zásady rovnakého zaobchádzania pri rozhodovaní o zaradení prihlásených uchádzačov do výberového konania (č. l. 160 spisu).

Na zasadnutí zastupiteľstva žalovaného nasledujúci deň 08. 10. 2009 bola vymenovaná do tejto funkcie iná účastníčka výberového konania C.. I.. S. Q. (č. l. 223 spisu), pričom v dôvodovej správe návrhu na vymenovanie (č. l. 224 spisu) je uvedené, že táto je absolventka O. I. H., Q. C. D. Z. Q. C. D. Z. N. F. M. C. B. D.X. T. F. G. Š. G. W..

Podľa § 6 ods. 2 AZ, zásada rovnakého zaobchádzania podľa ods. 1, (t. j. v pracovnoprávnych a obdobných právnych vzťahoch), sa uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi najmä v oblastiach:
a) prístupu k zamestnaniu, povolaniu, inej zárobkovej činnosti alebo funkcii vrátane požiadaviek pri prijímaní do zamestnania a podmienok a spôsobu uskutočňovania výberu do zamestnania.

V danom prípade sa u žalobkyne jednalo o prístup k funkcii v zamestnaní na miesto štatutárneho orgánu organizácie, ktorej zriaďovateľom bol žalovaný.
Osobitný predpis - zákon 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov, na ktorý odkazuje poznámka v § 5 ods. 1 zákona 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme, v § 11 ods. 2 písm. h) upravuje právomoc zastupiteľstva žalovaného na návrh predsedu žalovaného vymenovávať a odvolávať vedúcich (riaditeľov) právnických osôb zriadených žalovaným, v danom prípade Y. D. W.. Z uvedeného dôvodu sa miesto vedúceho zamestnanca, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu u zamestnávateľa uvedeného v § 1 ods. 2, obsadzuje nie na základe výsledkov výberového konania, ale postupom v zmysle osobitného predpisu, t. j. v danom prípade na základe vymenovania zastupiteľstvom žalovaného.

Napriek tomu v danom prípade žalovaný vyhlásil výberové konanie pre obsadenie tejto funkcie. O tom, že sa jednalo o bežnú prax, svedčí vykonané dokazovanie v konaní, napr. výpoveď svedka V.. I., písomné vyjadrenie žalovaného.

Napriek tomu, že v danom prípade nebolo povinnosťou žalovaného vyhlásiť výberové konanie, súd poukazuje na právne argumenty obsiahnuté v rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR v konaní 21Cdo/246/2008, podľa ktorých aj keď nie je pre obsadenie miesta vedúcej funkcie potrebné vypisovať výberové konanie, keďže zákon takúto povinnosť neukladá, je dôležité, že sa zamestnávateľ (v danom prípade zriaďovateľ) pre takýto spôsob obsadenia funkcie rozhodol. Potom aj v takýchto vzťahoch vzniknutých výberovým konaním je zakázaná diskriminácia.

Diskriminácia v pracovných a obdobných veciach je charakterizovaná ako jednanie zamestnávateľa (zriaďovateľa), ktoré smeruje priamo alebo nepriamo a to aj prostredníctvom zdanlivo neutrálnych úkonov ku znevýhodneniu jedného alebo viacerých zamestnancov, alebo potencionálnych zamestnancov v porovnaní s inými zamestnancami toho istého zamestnávateľa, ktorého pohnútkou sú zákonom stanovené diskriminačné dôvody.

V zmysle zákonného ustanovenia § 11 ods. 2 AZ žalobkyňa oznámila súdu skutočnosti, z ktorých bolo možné dôvodne usudzovať, že došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, keď porovnala postup výberového konania na obsadenie totožnej funkcie v Y. D. Y., kde víťazný kandidát C.. K., hoci bol navrhnutý na zastupiteľstve na vymenovanie do funkcie nebol vymenovaný a napriek tomu nedošlo k obsadeniu tejto funkcie inou osobou bez výberového konania a o výsledku tohto výberového konania bolo informované zastupiteľstvo na rozdiel od výsledkov výberového konania ohľadom funkcie v W.. Tiež bolo preukázané tvrdenie žalobkyne, že v čase výberového konania osoba predsedu žalovaného, ktorá mala navrhovať kandidátov na vymenovanie do tejto funkcie, bola totožnej straníckej príslušnosti a mala nezhody v strane, na základe ktorých jej bolo práve v tomto období pohrozené, že bude vylúčená zo strany. Práve v období výberového konania tieto nezhody vyvrcholili kandidatúrou na predsedu žalovaného v rozpore so stanovami strany, z ktorého dôvodu došlo aj k jeho vylúčeniu zo strany.

V zmysle citovaného zákonného ustanovenia § 11 ods. 2 AZ bola potom na žalovanom povinnosť tvrdenia a preukázania toho, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania a že pohnútka jeho jednania nespočívala v tvrdenom diskriminačnom dôvode.

Dôkazné bremeno v tomto smere žalovaný neuniesol. Jeho argumentácia, že výsledok výberového konania nebol pre menovanie kandidáta do danej funkcie pre zastupiteľstvo žalovaného, ani pre predsedu žalovaného záväzné, nevyvracia tvrdenie, že v danom prípade pri postupe výberu tohto

kandidáta nepostupoval v rozpore so znením § 3 ods. 1 zákona 365/2004 Z. z., podľa ktorého každý je povinný dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v oblasti pracovnoprávnych a obdobných právnych vzťahov a to z dôvodov tvrdených žalobkyňou. Tvrdenie účastníka o tom, že bol v pracovnoprávnych alebo obdobných veciach diskriminovaný z dôvodu, ktorý uviedol, má súd za preukázané vždy, ak nevyjde v konaní najavo opak.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že iba v tomto jednom prípade vo volebnom období, v ktorom pôsobil ako predseda žalovaného V.. I., došlo ku zrušeniu výberového konania a následne nebola navrhnutá ako kandidátka pre vymenovanie zastupiteľstvom víťazná žalobkyňa vo výberovom konaní, ale iná osoba, ktorá sa zúčastnila tohto výberového konania, napriek tomu, že podľa svedeckej výpovede V.. I. účelom výberového konania malo byť vyhľadanie čo najschopnejšieho uchádzača spĺňajúceho požadované kritériá. Tiež z obsahu SMS, ktorú zaslala svedkyňa T. žalobkyni ihneď po uskutočnení výberového konania, vyplýva, že otázka politickej príslušnosti bola považovaná minimálne touto členkou výberovej komisie za dôležitú pre navrhnutie kandidáta na tento post. Aj zo svedeckej výpovede V.. I.Č. vyplynulo, že kandidátov na túto funkciu navrhovala komisia zložená z politického spektra strán v danom regióne. Nebolo tiež popreté tvrdenie žalobkyne, že v prípade, keď úspešný kandidát pre riaditeľa Y. D. Y. nebol menovaný zastupiteľstvom žalovaného, nebol navrhnutý nový kandidát bez výberového konania, ale zostala vo funkcii zastupujúca riaditeľa. Žalovaným nebolo vysvetlené, z akého dôvodu takto nepostupoval aj v prípade žalobkyne.

Súd ďalej poznamenáva, že zákon neupravuje dôvody zrušenia výberového konania. Uchádzač, ktorý sa cítil byť dotknutý na svojich právach porušením zásady rovnakého zaobchádzania, mohol sa domáhať svojich nárokov rovnako ako žalobkyňa prostredníctvom súdu.

Zriaďovacia listina T. Y. D. W. v článku 4 upravovala, že riaditeľa ako štatutárny orgán vymenováva a odvoláva zriaďovateľ na základe výberového konania. Takéto znenie zriaďovacej listiny nie je v rozpore s § 5 ods. 1 zákona 552/2003 účinného od 01. 01. 2009. Upravuje pre danú organizáciu postup pri menovaní štatutárneho orgánu do funkcie, pričom samotná zriaďovacia listina bola vyhotovená zriaďovateľom, t. j. žalovaným a nebola v čase výberového konania zrušená ani zmenená.

Z uvedených dôvodov považoval súd konanie žalovaného vo vzťahu ku žalobkyni v súvislosti so zrušeným výberovým konaním a nenavrhnutím jej osoby do funkcie riaditeľky T. Y. za diskriminačné a to konanie vo forme priamej diskriminácie v zmysle § 2a ods. 2 AZ.

Ďalej sa súd zaoberal otázkou dôvodnosti požadovaných nárokov žalobkyňou v zmysle § 9 citovaného zákona.
V zmysle § 9 ods. 2 AZ sa osoba dotknutá na svojich právach môže domáhať, okrem iného, poskytnutia primeraného zadosťučinenia.

Požiadavka primeraného zadosťučinenie bola obsiahnutá v žalobnom návrhu pod bodom 3 a 4.
Súd považoval návrh v časti, v ktorej sa žalobkyňa domáhala uloženia povinnosti žalovanému zverejniť v periodiku žalovaného a na internetovej stránke písomné ospravedlnenie v znení uvedenom návrhu, ako aj uloženia povinnosti ho verejne prečítať na najbližšom riadnom zasadnutí zastupiteľstva, za primerané ako obsahom a zároveň aj spôsobom jeho zverejnenia. Z týchto dôvodov súd návrhu v tejto časti vyhovel (súd upravil žalobný petit v časti 4. tak, že uložil túto povinnosť predsedovi žalovaného z dôvodu vykonateľnosti tohto rozhodnutia).

Čo sa týka žalobného návrhu v bode 1, jedná sa vlastne o deklarovanie prejudiciálnej otázky vo vzťahu k ostatným žalobným návrhom. Jedná sa o postup analogický ako pri žalobách o ochrane osobnosti. Aj v takýchto prípadoch súdna prax umožňuje sa domáhať takéhoto určujúceho žalobného petitu, a preto súd aj v tejto časti návrhu vyhovel.

Čo sa týka návrhu žalobkyne pod bodom 2, v ktorom sa domáhala zaplatenia nemajetkovej ujmy v súvislosti s porušením zásady rovnakého zaobchádzania vo výške 18 000,-- Eur, vyhovenie takémuto návrhu prichádza do úvahy pri splnení podmienok v zmysle § 9 ods. 3 AZ, t. j. ak primerané zadosťučinenie by nebolo dostačujúce a zároveň, ak bola nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania značným spôsobom znížená dôstojnosť, spoločenská vážnosť alebo spoločenské uplatnenie poškodenej osoby.

Nebolo sporné, že žalobkyňa pracovala ako zamestnankyňa B. Y. D. D. Y. od roku 1985. Od mája roku 2009 ako zástupkyňa riaditeľa a od júna 2009 ako dočasne poverená vedením Y.. Menovanie do funkcie riaditeľky tejto Y. by bolo vyvrcholením jej dlhoročnej kariéry v danej oblasti. Pokiaľ potom k takémuto menovaniu nedošlo, súd uveril jej tvrdeniu, že táto skutočnosť sa negatívne odrazila aj na jej zdravotnom stave, ako aj na medziľudských vzťahoch na pracovisku a mala negatívny vplyv aj na celkovú atmosféru v jej rodinnom kruhu a kruhu známych, ktorí o tomto mali vedomosť. Zhoršenie zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s danou situáciou dokladovala aj pripojenými lekárskymi správami od októbra 2009 a v priebehu roku 2010.

Z uvedených dôvodov mal súd za to, že v danom prípade nie je dostatočne primerané zadosťučinenie len vo forme ospravedlnenia a konštatovania neoprávnenosti tohto zásahu súdnym rozhodnutím, ale prichádza do úvahy aj priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Súd náhradu nemajetkovej ujmy určil s prihliadnutím na zistené okolnosti vzniknutej ujmy, ako aj jej následky (pričom súd považoval za nepriamy následok tejto skutočnosti aj následné odvolanie z funkcie zástupkyne riaditeľa, ako aj zrušenie jej pôvodnej funkcie a následne rozviazanie pracovného pomeru z organizačných dôvodov) a stanovil ju sumou 6 000,-- Eur.

V prevyšujúce časti súd návrh žalobkyne v tejto časti zamietol.

Žalobkyňa bola v konaní úspešná v prevažnej miere. Uplatnila si nárok na náhradu trov konania v zmysle § 151 OSP vrátane trov právneho zastúpenia. Súd žalobkyni tento nárok priznal v zmysle § 142 ods. 3 OSP v plnom rozsahu, keď trovy konania predstavujú trovy zaplateného súdneho poplatku vo výške 606,-- Eur a trovy právneho zastúpenia. Tento súd vypočítal z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 210,80 Eur za jeden úkon právnej pomoci. Súd vypočítal náhradu postupom podľa § 13 ods. 3 zákona 655/2004 Z. z., keď za ďalšie 3 žalobné návrhy súd priznal odmenu krátenú o jednu tretinu, t. j. u úkonov, za ktoré prináleží tarifná odmena v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) vo výške 58,69 Eur (z toho suma po odpočítaní jednej tretiny predstavuje 39,13 Eur). Za jeden úkon právnej pomoci potom prináležalo právnemu zástupcovi žalobkyne suma 328,20 Eur, plus režijný paušál 7,30 Eur, spolu 335,50 Eur. Za 4 úkony právnej pomoci (príprava a prevzatie + 3-krát účasť na pojednávaní) potom prináleží žalobkyni náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 1 342,-- Eur. Ďalej si právny zástupca uplatnil aj náhradu cestovného Bratislava - Banská Bystrica a späť za 3 pojednávania pri jednosmernej ceste 17,48 Eur rýchlikom, spolu 52,44 Eur. Spolu potom súd priznal žalobkyni z titulu náhrady trov právneho zastúpenia sumu 1 394,40 Eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení dvojmo na tunajší súd.

V odvolaní musí byť uvedené, kto ho robí, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu ho napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup okresného súdu považuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis. Odvolanie treba predložiť v dvoch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy,
d) súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam na základe vykonaných dôkazov,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a - sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu, v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

odvolateľ nebol poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p., odvolateľ bez svojej viny nemohol predložiť alebo označiť dôkazy do rozhodnutia súdu prvého stupňa),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie,
môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa zákona 233/1995 Z.z. a noviel - Exekučný poriadok.